

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

TITULACIÓ: Grau en Educació Infantil

CODI: 100713 **MATÈRIA:** Observació sistemàtica i anàlisi de contextos II

MÒDUL: VI. Observació sistemàtica i anàlisi de contextos

PROFESSOR/A RESPONSABLE: Lluís Àngel Blanco

EQUIP DOCENT: Isabel Palau, Marta Fortes, Lluís Àngel Blanco i Jaume March

CURS ACADÈMIC: 2013/2014

CARÀCTER: Formació bàsica

CURS: 2n

SEMESTRE: 2n

CRÈDITS ECTS: 6

IDIOMA D'IMPARTACIÓ: Català

COMPETÈNCIES

- Comprendre que l'observació sistemàtica és una bona eina per la detecció precoç, la prevenció, la intervenció i el treball amb les famílies.
- Dominar les tècniques d'observació i registre.
- Saber analitzar les dades obtingudes, comprendre críticament la realitat i elaborar informes, preparar actuacions, tutories, reunions...
- Dominar les TIC en l'àmbit de la matèria.
- Expressar-se correctament de forma oral i escrita.

OBJECTIUS

- Valorar l'observació sistemàtica com la principal eina per detectar i prevenir problemes a l'escola.
- Saber confeccionar pautes d'observació sistemàtica sobre un tema concret.
- Saber analitzar i elaborar informes, propostes d'actuació, preparar tutories, reunions...
- Conèixer els principis i els fonaments teòrics de l'acció tutorial.
- Analitzar les funcions i competències del tutor en relació a famílies, alumnes i altres professionals.

- Reflexionar sobre el contingut de les entrevistes amb les famílies, importància del llenguatge verbal, no verbal i paraverbal.
- Aprendre com dur a terme una reunió amb famílies.
- Analitzar, intervenir i avaluar l'acció tutorial individual i grupal. Conèixer diferents programes.

CONTINGUTS

1. L'observació sistemàtica a l'escola.
2. Tècniques i instruments d'observació per la detecció.
3. Intervenció a partir de l'observació: L'acció tutorial.

METODOLOGIA

Presencial

- Proposta i discussió de casos pràctics.
- Exposicions orals del professorat amb suport multimèdia.
- Tutories.
- Exposicions dels alumnes.
- Debats i jocs de rol.

No presencial

- Lectura i anàlisi de documents.
- Recerca d'informació.
- Elaboració de treballs.

AVALUACIÓ

DEBATS / presencial / individual / 9%
 SEMINARI / presencial / petit grup / 9 %
 EXÀMENS / presencial / individual / 2%
 ESTUDI / no presencial / individual / 15%
 REFLEXIONS / no presencial / petit grup / 10%
 ORGANITZACIÓ DE LA INFORMACIÓ / no presencial / individual / 10%
 PROVES PRESENCIALS / 20 %
 PROPOSTES DE RESOLUCIÓ DE CASOS PRÀCTICS / 15%
 ACTITUD. ASSISTÈNCIA. PARTICIPACIÓ / 5 %
 AUTOAVALUACIÓ / 5%

BIBLIOGRAFIA

Bibliografía bàsica

AAVV. (1996): Clasificación Diagnòstica 0-3: National Center for Clinical Infants Programs. Paidós, Buenos aires.

ANGUERA, MT. (coord.) (1999). Observación en la escuela: aplicaciones. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.

Hernández, J.M.; J. Artigas Pallarés, J. Martos Pérez; J. Fuentes-Biggi; M. Belinchón Carmona ..et alts. Guía de buena práctica para la detección temprana de los trastornos del espectro autista. Rev. de Neurología, 2005; 41 (4): 237-245

Méndez, L.; Ruiz, J. M.; Rodríguez, E. I Rebaque, M. O. (2002). La tutoría en Educación Infantil. Barcelona: Cisspraxis

LEONHARD, M. (1992): Escala Leonhard. Escala de desarrollo de niños ciegos de 0 a 2 años. Barcelona, ONCE

López Cassà, E. (2003) Educación emocional. Programa para Educación Infantil. Barcelona: Cisspraxis

OBERMAN, A. (2001): Observando a los bebés. Lugar, Buenos Aires.

POSTIC, M. Y DE KETELE, J.M. (1988). Observar las situaciones educativas. Madrid: Narcea.S.A, de ediciones

Bibliografia ampliada/complementària

Álvarez, M. i Bisquerra, R. (1996). Manual de orientación y tutoría. Barcelona: Praxis.

Álvarez, L. i Soler, E. (1996). La diversidad en la práctica educativa. Modelos de Orientación y Tutoría. Madrid: CCS

Argüís, R. et al. (2001). La acción tutorial. Barcelona: Graó

Arnaiz, P., Gil, N. De las Eras, M. i Navarro, E. (1985). Eines per a l'acció tutorial. Barcelona: CEAC

Arnaiz, P. i Isus, S. (1995). La tutoría, organización y tareas. Barcelona: Graó

Bisquerra, R. (1990). Orientación psicopedagógica para la prevención y el desarrollo. Barcelona: Boixareu Universitaria-Marcombo

Bisquerra, R. (Coord.) (1998). Modelos de orientación e intervención psicopedagógica. Barcelona: Praxis.

Díez de Ulzurrun, A. i Masegosa, A. (1996). La dinámica de grupos en l'acció tutorial. Barcelona: Graó

Díez Navarro, M. c. (2002). El piso de abajo de la escuela. Los afectos y las emociones en el día a día de la escuela infantil. Barcelona: Graó

Estrems, N. i Lladó, C. (1991) La pràctica de la tutoria a l'escola. Barcelona: Barcanova

Fernández, S. (1993). Programas de orientación y acción tutorial. Apuntes para la intervención psicopedagógica. Oviedo: KRK y Asociación de pedagogía del Principado de Asturias.

Fernández Torres, P. (1991). La función tutorial. Madrid: Catalia. MEC

Martorell, M.C. i González, R. (Ed.) Entrevista y consejo psicológico. Madrid: Síntesis.

MEC (1992). Orientación y Tutoría. Madrid: Servei de Publicacions del MEC.

Ramírez, J. i Gago, L. (1995). Guía práctica del profesor-tutor. Madrid: Narcea.

Rodríguez Espinar, S. (Coord.) (1993). Teoría y práctica de la orientación educativa. Barcelona: PPU

Sánchez, S. (1993). La tutoría en los centros docentes. (5a edició) Madrid: Escuela Española.

Sanz, R. (1990). Evaluación de programas de orientación educativa. Madrid: Pirámide.

CRONOGRAMA: ACTIVITATS D'APRENENTATGE

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
1:	Presencial (grup gran)	L'observació sistemàtica com a eina per a la detecció i prevenció .	Valorar l'observació sistemàtica com la principal eina per detectar i prevenir problemes a l'escola.	Presentar i contextualitzar la matèria. Debat sobre l'observació a l'escola	Pensar possibles problemes que poden sorgir a l'escola. Debat / pluja d'idees.		
1	Presencial (grup mitjà)	“	“	Supervisar el treball en grup	Formar petits grups i triar un problema a detectar	Recerca d'informació sobre el tema escollit	
2:	Presencial (grup gran)	Senyals d'alerta. Confecció de pautes d'observació.	Saber confeccionar pautes d'observació sistemàtica sobre un tema concret.	Revisar les tècniques d'observació.	Escollir la tècnica d'observació sistemàtica que millor s'adapti al problema a detectar.		
2	Presencial (grup mitjà)	“	“	Supervisar el treball en grup	Confecció de la pauta d'observació escollida	Enregistrar dades	
3:	Presencial (grup gran)	Anàlisi i conclusions	Saber analitzar i transmetre els resultats de l'observació.		Fer pràctica d'exemples.		
3	Presencial (grup mitjà)	“	“	Supervisar el treball en grup	Analitzar les dades i extreure conclusions		
4:	Presencial (grup gran)	Informes d'observació	Saber a qui i com transmetre la informació	Preparar un joc de rol	Fer el joc de rol i reflexionar		
4	Presencial (grup mitjà)	“	“	Supervisar el treball en petit grup	Preparar la presentació de les conclusions		
5:	Presencial	Exposició de treballs i entrega					25%

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
	(grup gran)						
5	Presencial (grup mitjà)	Autoavaluació					5%

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
6	P G. Gran	Marc teòric	Conèixer els principis i els fonaments teòrics de l'acció tutorial.	Preparació de material audiovisual i Exposició magistral	Reflexionar sobre els continguts		
6	P G. Mitjà	Marc teòric	Definir el concepte d'orientació i tutoria	Dinamitzar el grup	Puja d'idees i philips 6/6		
7	P G. Gran	Funcions del tutor	Analitzar les funcions i competències del tutor en relació a famílies, alumnes i altres professionals	Preparació de material audiovisual i Exposició magistral	Deduir les funcions del tutor i reflexionar sobre les que té assignades		
7	P G. Mitjà	Funcions del tutor	Concretar les funcions	Dinamitzar els grups	Distribuïts en tres grups definir les funcions dels tres àmbits d'actuació: famílies, alumnes, professionals		
8	P. G. Gran	Intervenció amb les famílies	Tipus d'intervencions, periodicitat...	Preparació de material audiovisual i Exposició magistral	Reflexionar sobre els continguts		

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
8	P G. Mitjà	Entrevista amb les famílies	Reflexionar sobre els continguts de les entrevistes amb els famílies	Dinamitzar els grup	Redactar una entrevista semiestructurada		10%
9	P. G. Gran	Àmbit famílies	Aprendre la importància del llenguatge verbal, no verbal i para-verbal	Preparació de material audiovisual i Exposició magistral	Reflexionar sobre els continguts		
9	P G. Mitjà	Entrevista amb les famílies	Representar una entrevista semiestructurada	Dinamitzar els grup	Representar una entrevista semiestructurada		
10	P G. Gran	Reunions amb les famílies	Aprendre com es duu a terme una reunió amb famílies	Preparació de material audiovisual i Exposició magistral	Reflexionar sobre les reunions grupals amb famílies		10%
10	P G. Mitjà	Reunions amb les famílies	Preparar una reunió	Dinamitzar els grup	Representar una reunió amb famílies		
11	P G. Gran	Intervenció amb els alumnes	Analitzar la intervenció individual	Preparació de material i exposició magistral	Reflexionar sobre els continguts		
11	P G. Mitjà	Intervenció amb els alumnes	Analitzar la intervenció individual	Dinamitzar el grup	Estudi de casos		20%
12	P. G. Gran	Intervenció grupal	Analitzar la intervenció grupal	Preparació de material i exposició magistral	Reflexionar sobre els continguts		

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
12	P. G. Mitjà	Intervenció grupal	Analitzar la intervenció grupal	Dinamitzar el grup	Dinàmiques de grup		
13	P. G. Gran	Intervenció grupal	Analitzar, intervenir i avaluar l'acció tutorial grupal: El PAT	Preparació de material i exposició	Reflexionar sobre els continguts		
13	P. G. Mitjà	Intervenció grupal	Conèixer diferents programes	Dinamitzar el grup	Recerca de diferents programes		
14	P. G. Gran	Intervenció grupal	Conèixer diferents programes	Preparació de material i exposició	Reflexionar sobre els continguts		
14	P. G. Mitjà	Intervenció grupal	Conèixer diferents programes	Revisió del material	Exposició de diferents programes		20%
15	P. G. Gran	Àrea afectiva	Analitzar les competències	Preparació de material i exposició magistral	Reflexionar sobre els continguts		
15	P. g. Mitjà	Àrea afectiva	Analitzar les competències	Dinamitzar el grup	Anàlisi de necessitats		
16	P. G. Gran	Consciència emocional i Regulació emocional	Aprendre a ser conscients de les emocions i Aprendre a regular les emocions.	Preparació de material i exposició magistral	Preparació d'activitats		

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
16	P. g. Mitjà	Consciència emocional i Regulació emocional	Aprendre a ser conscients de les emocions i Aprendre a regular les emocions	Dinamitzarà el grup	Aplicar activitats		
17	P. G. Gran	Autoestima i Habilitats Socials	Aprendre com treballar l'Autoestima i les H.S.	Preparació de material i exposició magistral	Preparació d'activitats		10%
17	P. g. Mitjà	Autoestima i Habilitats Socials	Aprendre com treballar l'Autoestima i les H.S.	Dinamitzar el grup	Aplicar activitats		